

Vnitřní smysl Nového Zákona

KVĚTOSLAV
MINAŘÍK

CANOPUS

Vydavatelská řada PŘÍMÁ STEZKA
svazek 7

Květoslav Minařík

**Vnitřní smysl
Nového Zákona**

Canopus
Praha 2012

ISBN: 80-85202-13-1
© Květoslav Minařík

Obsah

PŘIZNÁNÍ	7
ÚVOD.....	8
PŘEDMLUVA KE DRUHÉMU VYDÁNÍ	14
EVANGELIUM PODLE MATOUŠE	17
EVANGELIUM PODLE MARKA.....	107
EVANGELIUM PODLE LUKÁŠE	123
EVANGELIUM PODLE JANA.....	153
SKUTKY APOŠTOLŮ.....	233
EPIŠTOLA ŘÍMANŮM.....	252
PRVNÍ EPIŠTOLA KORINTSKÝM	265
DRUHÁ EPIŠTOLA KORINTSKÝM.....	274
EPIŠTOLA GALATSKÝM	278
EPIŠTOLA EFEZSKÝM	280
EPIŠTOLA FILIPSKÝM	283
EPIŠTOLA KOLOSSKÝM	286
PRVNÍ EPIŠTOLA TESALONICKÝM.....	288
DRUHÁ EPIŠTOLA TESALONICKÝM.....	291
PRVNÍ EPIŠTOLA TIMOTEOVI	293
DRUHÁ EPIŠTOLA TIMOTEOVI	295
EPIŠTOLA ŽIDŮM	297
EPIŠTOLA JAKUBOVA	308
PRVNÍ EPIŠTOLA PETROVA	312

DRUHÁ EPIŠTOLA PETROVA	314
PRVNÍ EPIŠTOLA JANOVA	317
ZJEVENÍ JANOVO	323
VYSVĚTLIVKY	324

PŘIZNÁNÍ

Ježíši Nazaretský! Když jsem psal tuto knihu, byls při mně a jsi mi proto svědkem, že mne k tomu nevedla touha blýsknout se zjevováním mystérií a vykládat je rozumově, nýbrž jen přání zjevit pravý význam duchovního života, jak jej znají světci.

Jsi mi svědkem, že vysvětluje procesy ve vnitřním a duchovním životě, neměl jsem obav ani strachu před následky zjevování mystérií, aniž zaplápolal plamen mého duchovního života pro nejistotu.

Jsi mi svědkem, že jsem zjevil toliko věci důvěrně mi známé, dříve již prožité a stále ještě prožívané.

Jsi mi svědkem, že to, co říkám, neříkám z prosté povídanosti, nýbrž že zcela odpovědně popisuji tajemství Tvého vnitřního života, abych Tě učinil více známým těm, kdo Tě uctívají.

Proto nechť velká milost snese se na tuto knihu a požehnání nechť ji doprovází.

Spisovatel

PŘEDMLUVA K PRVNÍMU VYDÁNÍ

Motto: Jest ještě i mnoho jiného, co Ježíš učinil; kdyby to bylo napsáno jednotlivě, myslím, že by svět nemohl obsáhnout knih o tom napsaných.

Jan 21, 25

Není snad člověka, jenž by mohl o sobě říci, že náboženská otázka ho někdy v životě netísnila. Někdy přichází již v mládí, jindy až v letech pozdějších. Ale ve vztahu k obvyklému způsobu života to bývá téměř vždy otázka více méně nevěcná, otázka schvalování jsoucnosti boží a návštěvy kostela. Tu však nechci zodpovídat. Chci jen říci, že v náboženství jde o otázku věcnou, protože mravní, s jejím hlubokým účinkem na duševní, osobní a společenský život. Otázka existence Boha a návštěv kostela by člověka znepokojoval nemusela, neboť žijeme skutky a duševními stavy ve skutečném světě. Náboženství je jedním z dobrých harmonizujících prostředků jak ve sféře duševních stavů, tak ve sféře skutků a dění. Dlužno však říci, že nejde jen o to, které náboženství, neboť všechna mají v podstatě tento vliv. Není-li stejná jejich forma, způsobila to doba a vývojový stupeň intelektu lidí. Prostý člověk čerpá své pohnutky k osvobozující (náboženstvím požadované) mravnosti z víry v bytostného Boha – soudce, kdežto člověka rozumově vyspělého uspokojují pouze důvody věcné.

Zde přichází v úvahu jóga, náboženství to praktické a metodické s jistými zkušenostmi v oblasti rozumové i pocitové, se zkušenostmi, jež mají charakter zkušeností obecných v tom kterém stupni obecného duševního vývoje. Jako taková se pro naši dobu hodí nejlépe. Ale i ona se člení ve dvě formy. V jedné formě vyžaduje velkou duševní vyspělost, která umožňuje chápat projevený svět a projevy vůbec jako stavy silového napětí s nedefinovatelným uzákoněním; v druhé formě, při nižší duševní vyspělosti, končí dosud v „záhadách“, jež můžeme vysvětlit jenom předpokládanou tvořící mocí – Bohem.

Co se mne týká, kloním se k názoru prvému. Neboť předpokládá-li někdo existenci Stvořitele, musí přepokládat i jeho vznik – tak se dochází k „příčinám příčin“ do nekonečna, bez pevného podkladu logicky odůvodnitelného. Stejně nebezpečná je však domněnka, že jsoucnost je stvořením v jednotlivostech na

sobě nezávislé a toliko náhodně vytvořené nebo vyvinuté. V tomto případě se dospívá k mravnímu úpadku, který jako odstředivá síla vyvrhuje člověka do utrpení, jak můžeme vidět ve společenském životě, v němž se přetrhly opratě živoucí náboženské morálky a ctnosti.

Mravní zákon, přinášející blaho všem bytostem vůbec, tkví v nalezení základu nebo prapříčiny existence stvoření. A jelikož je mravní zákon úhelným kamenem náboženské nauky, vyniká tím jeho účel. Přesto však předpokládám, že mravní zákon vystupuje jako jeden z mnohých výchovných směrů mravních i poznatkových.

Náboženství jako výchovný činitel v mravním smyslu má své základy v poznání prapůvodu stvoření. Ve smyslu poznávání má své základy ve výchově, kterou připravuje smysly na vnímání příčin stvoření přímo. Tím chci říci, že v náboženství nejde o to, aby člověk našel „jistý poměr k Bohu“. Jde o to, aby použitím náboženské nauky získal schopnost poznat přímo, to je smyslově, spleť vztahů mezi jednotlivostmi stvoření a mravní zákon, jehož působením se bytosti ocitají v utrpení nebo mu unikají, aby i on mohl uniknout utrpení a zaujmout vyšší stupeň v řádu bytostí. Vstup záleží na seznámení se s náboženskou filozofií a praxí, z níž náboženská filozofie vyrůstá. Proto chci v krátkosti popsat poznatky náboženské filozofie.

Trvání stvořeného je v čase, jeho vznik v prostoru. Prostor je však skutečnost závislejší na existenci vyhraněného já a pozorujícího principu. Pozorující princip je tím konečným univerzálním něčím, jehož část je v nás v podobě nadvědomého Já, které můžeme nalézt až za hranicemi veškerých fyzikálních a psychických změn.

Když člověk rozborem duševních projevů a správným jejich ovládním vstoupí na hranici všech biologických a fyzikálních proměn, zjistí, že existuje Neproměnný, který je pozorujícím principem. Jej poznává jako poslední vesmírovou skutečnost, která nepodléhá změnám. Jako taková se ovšem liší od stvoření. Proto ji musíme vylučovat z času, a tudíž i z proměn, v nichž trvá existence forem. Kromě toho ji poznáváme jako zrcadlo, odrážející všechny formy stvoření. Tyto formy vnímáme tehdy, když se jejich odraz promítne ve vědomí.

Zjistíme-li, že Neproměnný se podobá zrcadlu odrážejícímu formy stvoření, dovodíme z dalších úvah a pozorování, že byl první jsoucností, která zde byla přede vším stvořením. Když nebylo ještě vůbec nic, byl tu tedy pozorující princip. V něm byla v latentním stavu energie, již v tomto světě poznáváme jako sílu elektromagnetickou. A tato síla se pohnula z nezjistitelných příčin. Je možné, že to byl pozorující princip sám, jenž se v sobě pohnul. Tím však byla zrušena

rovnováha. Následkem toho elektromagnetická síla jakoby otřesem vytvořila shluky, které se projevily později jako tvary různého stupně hutnosti.

Toto byl počátek vesmírného stvoření. Neboť vyskytne-li se v prostoru jeden shluk, jsou tím dány předpoklady pro tvoření se shluků dalších v nespočetných nuancích jejich projevu. Neboť nastane-li několikeré vybití kosmické síly, nikdy to nejsou vybití kvalitativně stejná. A rozpadne-li se jistý shluk, předpodstatňuje se v nové shluky, odlišné kvalitou.

Existují-li již mnohé shluky, odlišné kvalitou, pak sama jejich jsoucnost podmiňuje následkem přirozené tíže (obsažené v kvalitě) buď klesání do větší hutnosti, nebo tendenci k odhmotňování, která způsobuje, že se přibližují k přirozenosti Pozorovatele. Obdobu nalezneme v skutečnosti, že soustředování nebo rozklad jsou jevy poměrně trvalé, i když ne konečné.

Předpokládejme tedy, že vznikly shluky sil, které trváním přijaly tu více síly hybné, tu živné. Pak ovšem tyto, přibírajíce na hutnosti, klesaly kvalitativně více k těžké zemi, ony pak činností ztrácely na hmotnosti, což zabránilo prakticky nemyslitelnému vychýlení kvality stvoření v jeden extrém.

Ve shlucích – bytostech se projevila vnitřní nestejnorodost u mnohých jednotlivců v duševním úpadku, u ostatních v osvětlení, které vyústilo ve vysokém prosvětlení jejich bytostné podstaty i tělesnosti. Tak vznikli bohové s nadpřemyslnou světelností a mocí, jak je zná praktické východní náboženství, jakož i démoni, klesající způsobem života až v bezživotí, vyústující v „mrtvé zemi“, arzeniku to starých alchymistů, který lze rozrušit toliko kosmickým ohněm.

Rozruší-li kosmický oheň arzenik filozofů, předpodstatní jej v kouřové jevy, jež mystik poznává jako útvary jemného tělesna, jež nazýváme astrálním světem, který je však světem zdánlivých existencí, neboť jim chybí vědomí vyhraněného já.

V kaleidoskopu stvoření nalézáme tedy hierarchii bytostí, která nahoře končí bytostmi nejvyšší moudrými, mocnými a světelnými. Jsou to bozi – mudrci s vyšší mocí, než má Bůh Stvořitel. – Dole pak končí bytostmi jiné tíže a atomického složení, než je svět náš a svět duchovní, kde se projevuje vědomí vyhraněného já. Mezi těmito dvěma póly nalézáme lidi, zvířata, anděly, elementální a elementární, vše v pestré směsici a v jemných odstínech odlišení.

Řekl jsem, že původně nebylo takových rozdílů. Ale tendence přijímat vnitřní hodnoty, obřezující se ve změně kvalit, byla předpokladem k hlubším rozdílům, jak je můžeme spatřovat dnes. V tom tedy je původ nespokojenosti a hledání, které lze pozorovat u živých bytostí. Každý může vidět, že stav, v němž ustrnul, není stavem nejvyšším, takže hledá cesty, aby dospěl k dobrému, pevnému a neměnitelnému stavu.

Zde se však cesty bytostí rozcházejí. Duchovně upadající a zaslepený tvor hledá konečné uspokojení v největším počtu příjemných smyslových vjemů. Neví však, že smyslové vjemy se týkají věcí pomíjejících a že teprve za nimi se skrývá děsná tvář boha nespokojenosti, prozařující chaosem domnělého, to je smyslového uspokojování. – Zkušená osvícená bytost ví dobře, že tužby nelze ukojit. Proto se nesyti smyslovými dojmy. Zřídka se nadšení, radosti, příjemných i nepříjemných pocitů atd., čímž očistí pozorující princip od chaotické nečistoty – změn. A pak již uzří šalebnou hru chtíčů a jejich nenasytnost, aby konečně dosáhla blaženosti, pramenící z poznání stvoření, činnosti a z uskutečnění jistých mravních zásad, jimiž se dospívá do blaženého a neměnitelného stavu. – Upadající zaslepený člověk může proti tomu na své cestě životem upadnout až do dříve již zmíněné říše „kouřových jevů“, aby se zde jako velmi dlouho trvající mladé stvoření dožil druhé smrti, předpodstatňující jej v éterické napětí, jež nalézáme ve sféře utrpení; dále ve spalující oheň a ještě později v čistý éter, který je vzduchem, jímž se živí příroda.

Vzhledem k tomu, že se člověk přirozenou duševní tíží nebo bytostnými sklony ocitá na cestě mravního a duševního vzestupu nebo úpadku, má v poměru k sobě odpovědnost za své blaho nebo neštěstí. Nechce-li upadnout do nejvyššího neštěstí kritického prožívání, musí dbát morálky, které učí náboženství. Neboť jenom náboženská morálka má za cíl odstranit egocentrické zřetele, které jsou příčinou niterného zhutnění a je doprovázejícího utrpení, jež se na ně pojí.

Jiné než náboženské druhy morálky nezasahují do morálního života člověka tak hluboko. Dbají většinou jen toho, aby byl zušlechtěn zevní zjev, ale neodstraňují to, co ryje v duši bolestnou brázdou. Sem bohužel spadá i učení církví. I jejich učení se zajímá jen o to, aby byla zušlechtěna tvář nebo maska lidské bytosti a aby se předstíralo v modlitbách a náboženských úkonech. Nedbá však toho, co se děje v duši věřících lidí, i když jde o opravdové vnitřní přerozování a přetvořování.

Nový Zákon ukazuje člověku správnou cestu. A já jsem si dovolil připojit k němu vysvětlivky, aby byly hlouběji odůvodněny jeho mravní poučky. Čtenář uvidí, že náboženství sleduje věčné cíle a staví na rozumově logických zákonech. Jeho východisko je totiž v učení o sebevládě, vrcholící v úplném zastavení duševní činnosti při bdělém vědomí, které je jediným reálným předpokladem nezaujatého pozorování. Jím se též zostřují smysly natolik, že studující člověk může sledovat dění v příčinách i následcích. To je druhé, vyšší dobro náboženského učení.

Náboženství je tedy prostředkem jak k získání vědění, tak i k dosažení pocitů blaženosti nebo nejvyššího štěstí. Přitom je mu cizí snaha „zlepšovat svět“ po

způsobu náboženských blouznivců a fanatiků. Vždyť úmyslem náboženské nauky je pomoci především tomu, kdo ji přijal, a to v nejvyšším realistickém smyslu toho slova. Když se ukáže, že náboženská nauka má kladné hodnoty a je obecně prospěšná, doporučuje se sama sebou.

Ve vyšší fázi je náboženství prostředkem k tomu, aby byly odhaleny schopnosti a síly, které jsou uloženy v člověku v latentním stavu. Důvody jsou logické. Kdo zastaví duševní činnost vůlí při bdělém vědomí a zírá do projevujícího se Prázdná, získá jemný postřeh a nadpomyslné vědění. Neboť co žije, žije v čase a v pohybu. Zastavením duševní činnosti se člověk z času a pohybu vymaní a tím odstraní překážky pozorování. Přesným pozorováním pozná zákon času a pohybu, neboli dění. Poznání je klíčem k moci nad těmito faktory. Moc nad nimi je cestou k zvláštnostem, o nichž mluví náboženství a evangelia.

Vzhledem k řečenému je Nový Zákon učením o vědění, moci a osvobození. Teologie neporozuměla dobře tomuto učení. Proto se uchýlila ke kultu čehosi mocného, stojícího vně člověka, a k učení o lidské slabosti a špatnosti.

Očistme náboženství od tohoto nezdravého názoru a pijme čistou vodu jeho osvobozujícího učení. Přitom není třeba věřit v Nejvyšší bytost. Existuje-li, musí se zjevit, jestliže člověk uskuteční doporučené mravní a technické náboženské poučky. Nezejví-li se, jistě neexistuje.

Náboženská nauka však předpokládá, že se Nejvyšší Bytost zjeví. Tu jako prvek, tu zase jako spravedlnost ve zpětném působení karmy, podle kvalit a vyspělosti studujícího člověka. Když se zjeví, zrodí se v člověku moudrost. Takovým způsobem dospívá náboženství ke svému cíli. Pomohlo člověku překročit práh obecného smyslového vnímání a umožnilo mu postřehovat další skutečnosti dění a vesmírné jsoucnosti, jakož i nalézt jeho vlastní cíl a tudíž i úplnou spokojenost.

Pokud jde o vysvětlivky, setká se v nich čtenář s neobvyklými důvody a závěry. To by ho však nemělo vést k ukvapeným úsudkům. Nechť ví, že by nemělo smyslu „vysvětlování“, které se nevzmůže na více než vidět tajemství tam, kde je možné logické vysvětlení. Vždyť nejvyšší arcanum není v Bohu a jeho nevyzpytatelných rozhodnutích, nýbrž v poznání příčin dění a materiálu, z něhož je budováno stvoření. Kdo hledá toto arcanum v nevyzpytatelných niterných pohnutkách Boha, jehož přirozenost nedovede nadto pochopit, utápí se v bludech, pramenících z neschopnosti objektivního, věcného, rozumového uvažování. Proto by též bylo chybou za tohoto stavu rozumu o vysvětlivkách polemizovat. Bude lépe zlepšit dříve rozumové schopnosti pomocí pránajógy. Pak se vysvětlí všechno, co se zdá být záhadné v Novém Zákoně.

Popisují pránajógu:

1. Potlačte roztráštěné zájmy soustředěním na jediný dobrý duševní stav.
2. Po dosažení výsledku tohoto cvičení, totiž jisté vnitřní pohody a radostnější nálady, cvičte tělesnou nepohnutelnost.
3. Po dosažení klidu těla a dobré (radostné) nálady, která nedoznává změn, setrvávejte v tomto stavu delší dobu, abyste se úplně nasýtili čistotou, dobrem a Světlem. (Toto cvičení se provádí podle potřeby mnoho dní nebo i měsíců.)
4. Když můžete lehce a libovolně dlouho setrvávat v tomto dobrém a příjemném stavu, udržující jej, cvičte vdechování a vydechování.
5. Vdechujte a vydechujte pomalu, stejnoměrně, neslyšně, rytmicky, plíce pokud lze úplně plíce.
6. Chopte se dechu jako představy posilujícího a osvěžujícího vzduchu, kterým v podobě jemné stříbřité páry naplňujete postupně nejen plíce, ale i celé tělo.
7. Je-li naplněno celé tělo osvěčujícím a posilujícím vzduchem (pránou), což je provázeno pocitem tělesné lehkosti a zbavením se starostlivosti, podaří se vám, když se budete o to snažit, zastavit (postupně) duševní činnost.
8. Je-li zastavení duševní činnosti prováděno důsledně odvrhováním formulací se představ a vzpomínek na smyslové předměty, ocitnete se duševně v neomezeném prostoru, o němž máte vědět, že je naplněn Světlem, dobrem a vlivem osvěčujícího poznání.
9. Pak dbejte toho, abyste objektivně pozorovali sami sebe, aby nedošlo k žádné změně ani dotyku se smyslovým světem.
10. Tak dosáhnete dalších vnorů, které buddhisté jmenují bezmeznost vědomí, říše docela ničeho, rozhraní možného vnímání a zničení vědomí.
11. V těchto stupních se budete moci chopit kosmického dechu
12. a dosáhnout vědění, které objasní všechna mysteria života a biblických i obecných událostí.

V Pardubicích v červenci roku 1945

autor

PŘEDMLUVA KE DRUHÉMU VYDÁNÍ

K napsání tohoto díla jsem byl inspirován již v letech 1940-41, tedy v době, kdy zájem o mystiku, podnícený četnými spisy vydanými v našem státě v posledních dvaceti letech, nebyl ještě potlačen politickými událostmi. Vznikal u nás tehdy názor, jako by k duchovnímu životu nebylo třeba nic jiného než laická snaha získat rozličné životní výhody. Platit se za ně snad mělo jenom určitými duchovními cvičeními, která nesměla nic požadovat, jen něco dávat.

Měl jsem dojem, že ti tzv. mystikové nebyli ani zdaleka morálně dost silní, aby křesťanství, k němuž se hlásili, mohli *žít de facto*. Hlásili se k němu jen proto, aby se vůbec hlásili k nějakému směru. Jako nejvyšší cíl viděli jen různé výhody, ale žádný systém, jaký by vedl bytost k omezení tužeb a tím ke spokojenosti.

Já sám jsem byl již tehdy známý jako mystik zvláštního typu. Jako svobodomyšlný člověk, který měl dost odvahy vysmívat se všem snahám, jaké tito mystikové pokládali za posvátné. Podle mne vyvěraly z elementárních tužeb člověka – zvířete. Vlastnil jsem totiž démant Východní mystiky. Z hlediska morálky byla v naprosté shodě s učením Nového Zákona a to nás nevede k tomu, abychom formou jakýchsi cvičení dávali Bohu úplatky za mystické síly, které nás činí nadlidmi. Učí nás, jak máme žít, abychom se svými morálními a karmickými hodnotami přiblížili nebešťanům.

Domníval jsem se, že bude dobré upozornit na to všechny mystiky. Věděl jsem, že mezi nimi nejsou jenom takoví, kdo se snaží lacino uniknout životním strastem. Víím, že by někteří splnili i těžší úkoly, kdyby se jim informativními spisy o mystice otevřely dveře k duchovní slávě, která neobsahuje tajné přání vynikat za každou cenu nad ostatními.

Právě těmto lidem jsem chtěl ukázat pravou cestu k duchovní dokonalosti. Cestu, na níž se bytost morálně zhodnotí do té míry, že se svými kvalitami začne podobat nebešťanům. Situace však tehdy nebyla dost příznivá, abych mohl vykonat všechno tak, jak jsem měl v úmyslu. Byla válka a tehdejší politikové začali v okultismu vidět nebezpečí, které je nutno paralyzovat. Kromě toho jsem začal být vázán pracovními povinnostmi a vzhledem k jiným válečným následkům jsem mohl psát tuto knihu jen za velmi nepříznivých podmínek.

K citátům jsem použil bible Kralické a na zpracování komentářů jsem měl jen zbytek času, který mi neodčerpalo zaměstnání. A když konečně válka přestala, cítil jsem, že musím s vydáním knihy pospíchat, neboť situace se mi zdála znovu hrozivá... Dnes, kdy tuto knihu připravuji k druhému vydání a čas mne tolik netísní, dávám jí novou úpravu, která snad bude čtenáři lépe vyhovovat. K citátům jsem pro toto druhé vydání použil Nový Zákon, přeložený Františkem Žilkou (vydal Jan Laichter, Praha 1946).

Ať tomu však bylo jakkoli, i první vydání této knihy svůj účel do jisté míry splnilo. Pokud jsem informován, i dnes existují lidé, kteří se nedívají na mystiku romanticky jako na dobrodružství, v němž může vyjít dobrý los i tomu, kdo nic nedal a mnoho požadoval, ale vidí v ní systém založený na určité životospřávě.

Tím nechci tvrdit, že na tento výsledek měla vliv jen tato kniha. Setkávám se dnes i s lidmi, kteří v mystice vidí specifikované mravní povinnosti, zatím co dříve jsem poznával jen takové, kdo celý problém duchovního vývoje až k nebeskému bytí viděli v pohodlném úkolu uskutečňovat celkovou pasivitu. To na mne působilo jako hrozivá předzvěst další duševní dekadence a demoralizace lidí. Naštěstí snad zlá válečná doba tuto předzvěst odstranila, protože většina lidí, kteří mystiku tak špatně chápali, od nauky odpadla a začlenila se do tzv. socialistického úsilí o lepší zítřek. Bylo to pochopitelné; jejich životní názor byl zcela materialistický, i když mysteriózně církevní.

Tzv. socialistické pojetí života v praxi se podle mého očekávání ukázalo jako druhý milník na cestě mého úsilí o rozvinutí nového názoru na mystiku. A od tohoto milníku jsem musel volit skrytou cestu informativního úsilí. Vzhledem k tomu odevzdávám tuto a ostatní své knihy jako odkaz ryzí Nauky, která může čelit veškerému zlu, pocházejícímu ze všeobecného mravního a duchovního úpadku, jehož kořeny jsou v materialistickém nazírání na svět.

Nechť tedy ti, kdo pochopí, že primárním faktorem, působícím spolehlivě na všeobecné ozdravení a individuální duchovní růst, je správná vnější i duševní životospráva, se především snaží žít v tom smyslu, jenž vysvítá ze slov evangelií. Snažil jsem se je vysvětlit v duchu logiky. Nechť zamítnou názor, že k nadčlovčenství vedou ošidné mentální praktiky, provázené případně orientálními pozicemi. Místo toho ať si uvědomí, že karmické hodnoty jsou přímo závislé na hodnotách mravních, jež každý jedinec musí vykázat ve svém praktickém životě.

Každé světové náboženství je pouze rouchem univerzální mystiky. A každé náboženství, které by tyto hodnoty neuznávalo třeba jen tím, že by je považovalo

za podružné v poměru k mentálním cvičením, je naukou falešnou a vede své stoupence na scestí a do zkázy. A kdyby se snad někdo domníval, že orientální mystické nauky jsou hlubší a působivější než křesťanství, nechť přijme připomínku, že i jejich morální předpisy jsou přísnější. To je fakt, který průměrného člověka varuje před hazardními pokusy a naopak ho upozorňuje na to, aby šel cestou spásné mravnosti až do úplného vnitřního ozdravení a nabytí moudrosti. Pak jistě pozná, že cesta prosté morálky, již ukazuje Nový Zákon, je předepsaná každému, kdo chce dospět do světa Veliké mystiky všech dob a směrů.

V březnu 1957

autor

EVANGELIUM PODLE MATOUŠE

Ale on (Jan) mu bránil a řekl: „Já potřebuji, abych se dal pokřtít od tebe, a ty jdeš ke mně!“ Ježíš mu odpověděl: „Nech to! Tak se sluší, abychom splnili všechnu spravedlnost.“ Tu ho nechal.

3, 14-15

Kdo jde cestou duchovního osvětlení a zdokonalování, musí se podřizovat obecným zákonům, i když evidentně zjistil, že duchovně přerostl člověka obecně žijícího. Jinak by se v něm probudila duchovní pýcha, založená na vědomí, že je vnitřně čistší, hodnotnější a dosáhl vyššího duchovního stupně než lidé ostatní.

Když pak byl Ježíš pokřtěn, hned jak vystoupil z vody, hle, otevřelo se nebe a uviděl Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něj. A hle, hlas se ozval z nebe: „Tento jest můj milovaný syn, jež jsem si oblíbil.“

3, 16-17

Vystupuje-li duchovní substance nebo duchovní Já v těle, aniž to člověka přiměje k tomu, aby se považoval za vyšší, tj. nadsvětskou bytost, otevřou se mu nebesa jako bytosti, která plní správně své povinnosti. Posléze ho pomocí vnitřních popudů přesvědčí o jeho příbuzenství s nejvyšší nebeskou velebností.

Stoupání duchovního Já nebo substance v těle je příčinou duchovního vývoje, osvětlení a poznávání sil a schopností, jež vyvolává sympatie a antipatie.

Pak byl Ježíš vyveden Duchem na poušť, aby byl pokoušen ďáblem.

4, 1

Za ďábla máme považovat nižší přirozenost. Ta podle své povahy hledá své nejvyšší ideály ve světské sféře, která je temná a pekelná.

Síly nižší přirozenosti se za jistých okolností personifikují. Potom člověku našeptávají, aby poslechl hlasu bytostných pudů a plnil jejich nízké požadavky. Společný původ personifikovaných sil nižší přirozenosti a Já, které se nepoutá na smyslovou oblast, vysvětluje moc pokoušejících sil. Toto Já, jež se vzhledem ke svým kvalitám obráží v já osobním, má člověka k tomu, aby se zříkal

světa. Společná vazba těchto tří faktorů dovede donutit i světce, aby věnoval pozornost nejnižším pohnutkám, ačkoli by za jiných okolností do jeho vědomí nepronikly.

I postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí a potom pocítil hlad.

4, 2

Půst byl i Ježíšovi prostředkem k tomu, aby mohl ve vědomí udržet ztrácející se mu duchovnost, kterou předtím zřetelně zjišťoval. Ostatně to poznávají všichni mystikové. Stejně jako byl Ježíš, jsou vystaveni přirozené reakci, která se ovšem dostavuje jen v počátku jejich duchovního růstu. Jejím účelem je, aby bylo opět zastíněno jejich duchovní Já, které na mystické cestě čím dál tím jasněji svítí. Není v tom ostatně nic nepřirozeného. Když člověk rozsvítí ducha prudkým zanícením pro věci duchovní, neudrží toto napětí trvale; proto se opět kloní k duševnímu podřízení se zákonům karmického otroctví. K překonání i nejmocnějšího zpětného působení na duchovní snahy však existují prostředky. Jsou to různé druhy askeze. Ježíš užil hladovění a jím donutil Světlo Ducha snést se opět na jeho ducha; záporný prvek se pak zosobnil a přistoupil k němu v podobě ďábla.

I přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, poruč, aby se z těchto kamenů staly chleby!“

4, 3

Zde vidíme, že pokušitel útočí na člověka, jenž získal duchovní moc. A běda tomu, kdo této moci v nouzi použije k zachování těla a tím i k posílení vyhraněného osobního já, jež měl vlastně kázní přivést k poslušnosti a ovládnout je. Dožije se toho, že bude zavalen Temnotou a magickými shluky a bude nucen s nimi bojovat. V tomto boji ztratí osvěcující moc Ducha. Tím bude konec horší než začátek. Člověk morálně upadne a stane se alespoň na čas odpurcem Ducha a Světla, ne-li bytostí ďábelskou.

Zase jej vezme ďábel s sebou na horu velmi vysokou, ukazuje mu veškerá království světa a jejich slávu a řekl mu: „Toto vše ti dám, padneš-li a pokloníš-li se mi.“ Tu mu Ježíš odpoví: „Odejdi, satane; neboť je psáno: „Svému Pánu Bohu se klaněj a jej samotného uctívej!“ Tu od něho ďábel odešel, a hle, andělé přišli a sloužili mu.

4, 8-11

Když Záporný princip (ďábel nebo ztělesněná pudová podstata) po velkém odříkání na nás žádá, abychom přilnuli víc, než je to přiměřené pohnutkám naší odvyklé bytosti, vzbudí místo přilnutí aktivní odpor. A tento odpor definitivně

překoná moc Záporného principu. Toto vítězství jest v evangeliu vyjádřeno slovy: „Odejdi, satane...“ atd.

Po překonání pokušení, uplatňovaného v nás Záporným principem, zazáří nám opět světlo Ducha a personifikované vyšší nebo světelné prvky v podobě andělů pak uklidní duši, bojem nejmýš vypjatou.

Rozdíl v působení světelných a temných mocí na bytosti je v tom, že zosobněné temné moci vedou člověka k tomu, aby uplatňoval a podporoval své nižší osobní jáství. Světlé zosobněné moci, které provolávají slávu Božímu duchu, ho podporují a radí mu, aby setrval na cestě ke spojení s Božím duchem – pokud ovšem tuto cestu znají nebo o ní vědí. Když však ten, kdo cvičí, usiluje o ovládnutí dobrých i zlých popudů, které v sobě nachází, spojí se světlé moci s temnými a pak se ho pokušeními snaží strhnout z této tzv. královské cesty do podřízenosti přírodním zákonům hmoty nebo nižší duševní oblasti, totiž podvědomí. Děje se tak proto, že temné stejně jako světlé mocnosti nesnášejí tu moc, která se vyvíjí z ovládnutí toho, co v nás vystupuje jako hnutí citová nebo duševní. Spojování bytosti na úrovni přirozených vnitřních hodnot s Božským duchem nebo Duchem celku světlé moci snášejí proto, že v lidském světě nevyvolává nechuť k tělesným jevům ani nepřináší poznání pomíjejícího tvarového jsočna. Poznání pomíjejícího tvarů se děsí jak dobrý, tak i zlý člověk a dokonce i andělé.

Od té doby počal Ježíš kázati: „Čiňte pokání! Neboť království nebeské jest blízko.“

4, 17

Uvědomí-li si jógin Božskou sílu, kterou má v sobě, a také ji pochopí, upoutá ji v sobě mystickým cvičením a do jisté míry ji i ovládne. Když jí (pomocí uvědomění si této síly a těla v jednom časovém i obsahovém momentu) nasytí své tělo a stále ji ještě tímto způsobem bude přijímat, bude ji vyzařovat na svět a lidstvo jako sílu přebytečnou. Nechce-li následkem tohoto jóginova úsilí lidstvo propadnouti Temnotě, která se jóginovým počínáním dostává do mocného odboje, musí pokáním vzývat Božskou sílu. Tím totiž opět nastane harmonie.

Zadrží-li jógin světelnou Božskou sílu, vyvolá automaticky boj sil Světla a Temnoty v lidech. Má-li zvítězit Světlo v lidech a lidské úrovni, musí lidstvo vzývat Božskou sílu. Oddává-li se však smyslovému životu nadále, zvítězí Temnota. Tak působí jógin k blahu lidstva nebo k jeho potrestání.

Tajemná příbuznost a sounáležitost tedy skutečně existuje. Jediný jógin, schopný vdechovat Ducha svatého, strhne na sebe Světlo; jeho vyzařováním se

stává metlou nehodných lidí. Prudce se vybíjející trestající sílu, již jógin vyzařuje, je však možno paralyzovat vírou a úctou ke Světlu.

Pověst o něm se rozešla po celé Sýrii. I přinášeli mu všechny choré rozmanitými nemocemi a stížené neduhy, posedlé zlými duchy, náměsíčníky a ochromené, a on je uzdravoval.

4, 24

Léčivá moc v tak vysokém stupni, jak ji můžeme pozorovat u Ježíše, se v duchovně pracujícím člověku probudí soustředěním na Svítící Praprincip, který je přítomen v jeho těle a vyzařuje ozdravující sílu. Kromě toho musí cvičící jógin vědět, že tento Svítící Praprincip nemá vztahy k hmotnému a smyslovému světu, který je plný chtíčů. Zato má vztahy k Já, které si uvědomujeme jako prosté sklonů, přání, přichylnosti a odporu. Za těchto okolností se vyzařovaná světlá síla Ducha jeví jako mocná energie, vyrovnávající porušenou rovnováhu životních sil, která je příčinou chorob.

Blaženi jsou chudí v duchu, neboť jejich jest království nebeské.

5, 3

Za chudé v duchu jsou považováni ti, kdo mají nekolísavou víru v ochranu boží a v božské vedení životem a nevyhledávají rozumem cesty k zlepšování zevního osudu nebo dokonce k snadnému rozmnožení majetku.

Blaženi lkající, neboť jim se dostane útěchy.

5, 4

Lkající jsou ti, kdo z lásky k duchovnímu světu a ke Světlu cítí trvalou opuštěnost na světě i v lidské společnosti a kdo v této opuštěnosti touží a volají po lásce Nejsvětějšího.

Blaženi laskaví, neboť oni obdrží zemi za dědictví.

5, 5

Laskaví jsou ti, kdo setrvávají v soustředění myslí na Ducha v sobě, neupadnou do vnitřních rozporů pro věčnou zvědavost o poslání a účelu své existence a kteří v této vnitřní tichosti (nerušené ani mentálními debatami se sebou samými o účelu konání) věří v šťastné vyproštění svého já z třenic společenského žití, do něhož jsou začleněni.

Blaženi ti, kteří hladovějí a žízňají po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

5, 6

Nekolísavá víra ve spravedlnost a touha po jejím poznání je hladověním a žízňením, které bude ukojeno pochopením pravdy a dobra vždy a ve všem se uplatňujícím.

Blažení lidé čistého srdce, neboť oni budou viděti Boha.

5, 8

Čistého srdce jsou ti, kdo se duševně nevěnují věcem světským, neboť se jen snaží oprošťovat mysl od světských zájmů, citových zabarvení a vůbec od každé náchylnosti při stále se opakujícím soustředování na svítícího Všeducha. Ti spatří Světlo a spravedlnost podle své povahy i personifikovanou, která je vlastně Bohem.

Nemyslete si tedy ani neříkejte, že Boha nelze spatřit. Toto tvrzení totiž odporuje slovům Písma. Připusťme raději, co tvrdí jóginové: Boha lze nejen vidět, nýbrž se Ho i dotýkat a mluvit s Ním, tak jako mluví člověk s člověkem.

Toto tvrzení nemohou ovšem pochopit lidé, kteří o náboženství dovedou jen přemýšlet, ale nikoli je žít. Ti ovšem nevědí nic o účinku duchovního zanícení, které boří hradby mezi člověkem a Bohem a sblížuje tyto dvě existence, až se nakonec mohou ztotožnit. Mají totiž vychladlé srdce, které se příliš vzdálilo Světla vnitřního života. Srdce, jaké místo zdravého, ve všem správně informujícího instinktu, přenechalo vládu pochybujícím rozumu, který by chtěl všechno vysvětlovat. Takový rozum je však raněn slepotou a zatížen hmotou. Proto dovede vzbudit jenom pýchu, nezdravé sebevědomí a domněnku, že majitel takového rozumu je schopen pochopit úplně všechno v rámci vyhraněného jáství.

Blažení jsou tvůrcové pokoje, neboť oni budou nazváni syny Božími.

5, 9

Tvůrcové pokoje jsou ti, kdo postřehují chyby, ale nikomu je nevytýkají, protože se necítí k tomu povolányi soudci. Naopak se snaží účinně mírnit chaos v duši každého člověka. Chaos, z něhož vzniká střetávání se s ostatními lidmi a který podněcuje člověka ke konání pošetilých skutků, přičicích se obecnému mravnímu názoru.

Blažení ti, kteří jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské.

5, 10

Protivenství pro spravedlnost trpí ti, kdo jsou napadáni pro svůj zbožný život a napadajícím je lidem úplně odpouštějí; přejí jim požeňání a kromě toho si

ani sami u sebe nestěžují na svůj úděl. Ale „zbožný člověk nesmí být hlupák“, řekl indický světec Rámakršna. To znamená, že můžete odporovat, ale jen potud, pokud jste schopni každé vnitřní rozčerení ovládat a potlačovat. Můžete se bránit slovy, jestliže lidé, kteří vás napadají, útočí na vaši důstojnost a škodí vám existenčně. Vnitřně jim však musíte odpustit tak dokonale, že se na ně vůbec nerozzlobíte a naopak budete stále schopni přát jim to nejlepší.

Blažení jste, kdykoli vás budou tupiti a pronásledovati a lživě proti vám mluvití všecko zlé pro mne; radujte se a jásejte, poněvadž hojná jest vaše odplata v nebi, neboť tak pronásledovali proroky před vámi.

5, 11-12

Když provádíte jógu a tím v sobě probudíte Světlo, budou k vám přicházet nepřátelé Ducha. Často jsou to i lidé věřící ve smyslu církevního učení a žijící podle zevních náboženských předpisů. Budou na vás útočit a projevovat vám nejnesmiřitelnější nepřátelství. To proto, že tito lidé, přestože mají vztah k vnějšimu náboženství, ztotožňují se a paktují s ďáblem. Proto nesnášejí tak vysoké duchovní zanícení, jakému jste se oddali. Ale: „Radujte se a veselte se...“, říká další verš. Popuzení přátel ďábla dokazuje, že jste v sobě opravdu rozžehli světlo duchovní snahy, což vám poskytuje naději, že dosáhnete darů nebes.

Vy jste sůl země. Jestliže sůl pozbude chuti, čím bude zas osolena? K ničemu se nehodí, než aby byla vyhozena ven a šlapána od lidí.

5, 13

Solí země jsou ti, kdo v sobě probudili všelásku při správném duchovním zanícení. Všeláska a správné duchovní zanícení je moc, která paralyzuje činné zlo, projevující se lidmi a jejich konáním. Proto jsou jejich nositelé pro svět potřební – jsou solí země, jsou světci.

Přestane-li být nositel všelásky a správného duchovního zanícení duševně v tomto smyslu činný (nikoli v zevním projevu), ztratí svou vysokou duchovní hodnotu. Místo vlády nad ostatními bytostmi v dobru upadne do područí nedobrých zevních vlivů. Tím se stane nepotřebným pro svět a podle přísných zákonů bytí bude vyloučen ze sféry blaženosti, dobra a moci. Je prostě vyvržen ze světla Ducha do temnoty zevního života. Kromě toho se může dočkat zlých reakcí, totiž pronásledování zevními lidmi.

Pokud tedy nositel všelásky a správného duchovního zanícení žije podle zákona duchovního života, je chráněn před škodlivými útoky. Zpronevěří-li se svému poslání, utrpí škodu. Ježíš v tomto verši praví totéž jinými slovy.

Tak ať zasvitne vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.

5, 16

Jste-li trvale spojeni s Bohem, nebo jinak řečeno, udržujete-li trvale spojení se světlem Ducha, stáváte se postupně pohodní, která může v mnohých jiných lidech zažehnouti plamen správného náboženského zanícení. Tím přibližujete své bližní k Nejsvětějšímu duchovnu.

Nemyslete, že jsem přišel zrušit zákon a proroky; nepřišel jsem rušit, ale naplnit.

5, 17.

Bylo by omylem domnívat se, že ti nejosvícenější mudrci – reformátoři vybudují nějakou novou, morálně nenáročnou náboženskou nauku. Návody k spásnému duchovnímu životu existují od nepaměti; jsou přesné, správné a dokonalé. Nový mudrc jim jen vdechne nový život ve sféře právě převládajícího obecného názoru na život a svět, který se v některé době chápe víc citově, jindy víc rozumově.

Kdo by tedy zrušil jediný z těchto nejnepatrnějších příkazů a tak učil lidi, nejnepatrnějším bude nazván v království nebeském; kdo by je však činil a jim učil, bude nazván velikým v království nebeském.

5, 19

Zrušení nebo „úprava“ náboženských příkázání. To je jev, s nímž se setkáváme u těch vykladačů náboženství, kteří nemají dosti síly k dodržování náboženských příkázání. Proto je vysvětlují pomocí rozumu tak, aby to uspokojilo jejich svědomí i pověru, že přijdou po smrti do nebe, ačkoli očividně jednají v rozporu s nimi. Je politováníhodné, že se s touto zvráceností názorů a vysvětlování setkáváme ve všech církvích, církvíčkách i náboženských společnostech. Všude příkázání „upravují“ a přizpůsobují, jen aby sami sebe ujistili, že jejich život, který je ve skutečnosti proti Bohu, je životem bohulibým. Ale tento promyšlený (nebo chcete-li, tedy nedomyšlený) podvod nebes a bohů se jim jistě vymstí. Až v okamžiku smrti vyznají své cítění, prokáže se, že neznají duchovní život. A duchovní život k nim nebude mít kladný poměr. Proto se ocitnou na scesti do světů plných bolesti a zla.

Při posuzování karmických následků životních snah musíme mít před očima zaměření mysli umírajících lidí. Indisponování a zkušeni bolestmi, budou umírající, kteří po celý život naplňovali mysl jen hmotnými zájmy, schopni

myslit zase jen na věci pomíjející a hmotné. Tato náplň mysli je opět ponese jako mocná nosná vlna do pomíjejícího hmotného prostředí. A ponese je tam i tehdy, když budou mít kladný poměr k náboženství, vysvětlovanému ovšem více méně v rámci představ obecných lidí.

Běda člověku, který se přidružuje jen takového náboženství, které nepřesahuje rámec životní a zájmové sféry obecného člověka! Jeho zkreslené představy o božství a cíli života v těle jej zavedou do sféry zvrácených představ, kde zmaten a ošálen bude putovat v bludech, nenalézaje ani klidu ani Světla. Proto přijímejme příkázání v jejich skutečném smyslu; žijme prostě podle nich a nevyhledávejme v nich něco, co by omlouvalo naše mravní poklesky. Pak se přizpůsobíme žití nebešťanů, což nám poskytne možnost vstoupit do nebe.

Pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost převyšovati spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

5, 20

Domnělá spravedlnost většiny těch, kdo mají vztah k náboženství, je mravními poklesky ubíjena víc než u těch, kdo tento vztah nemají. Je to způsobeno nesprávným pochopením a vysvětlováním ve snaze omluvit viny a prohřešky proti mravním příkazům. U těch, kdo nemají vztah k náboženství, tyto problémy nevznikají.

Za omlouvání svých mravních slabostí zaplatí vykladač náboženství duchovními hodnotami, pro něž by se jinak dostal do nebe. Spravedlnost duchovního člověka se totiž rozmnožuje konáním dobra, pravdivostí, nestranným posuzováním sebe a láskou k Světlu. Omlouvání povahových kazů nesprávným vysvětlováním náboženských příkázání je chytráctví, které nic neřeší. Proto buďme opatrní v zacházení se svými duchovními hodnotami. Musíme-li si již vysvětlovat řeč bible, nebo čeho jiného z náboženství, buď naše vysvětlení toto: „Tak praví Písmo.“

Vpravdě pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokud nezaplatíš poslední haléř.

5, 26

Dluh světu splácíme vzdáváním se toho, co milujeme, v pokoře a při dobré mysli. Nemáme si žádat nic ze světa k svému obšťastnění a naopak přát nejlepší naše pocity a pocity štěstí všemu, co dýchá a žije. Při tom se dovoluje, aby člověk bránil svůj duševní klid slovy.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Necizolož.’ Ale já vám pravím: Každý, kdo hledí na ženu se žádostivostí, již s ní zcizoložil v svém srdci.

5, 27-28

Z těchto veršů je zřejmé, že se spásný duchovní život neopírá jen o zevní morálku. Morálka, podporující duchovní život, vyžaduje zřikání se zlého i v myslí. Nauka o józe definuje plnění morálních příkazů takto: neubližovat nevztahuje se jenom na skutky. Nesmí se ubližovat (napadat nepřítel) ani myšlenkami, ani city. Kdo ubližuje (zraňuje) myšlením a cítěním, oddává se zlu, kterému se moudrý jógin snaží vyhnout.

Jaký je to ostrý rozdíl mezi indickou jógickou výchovou a výchovou křesťanskou! Bez zaujatosti proti jedné z nich musíme konstatovat, že křesťanská výchova zaměřená na buzení dobrého dojmu je vzhledem k vnitřnímu životu bezživotná. Proti tomu jógická výchova zaměřená na vymýcení zla z nitra člověka je živým a věčně mladým náboženstvím, jehož kladné hodnoty budou snad s to budít duchovní život ještě v daleké budoucnosti.

Je opravdu lépe nedbat morálky, jejímž účelem je budít dobrý dojem v očích lidí. Nedbejme jí a nahraďme ji morálkou, která hubí zlo v nás samých, abychom konečně zažili blaženost nebešťanů již zde na zemi. Nebo snad nelze činit nic jiného, než se snažit budít dobrý dojem u lidí a uvnitř se nechat užít neovládanými chtíči a vášněmi? Víím, že při nedostatku vnitřní kázně musíme schvalovat morálku, jejímž účelem je budít dobré dojmy, aby snad neovládané vášně nenastolily zákon vraždy. Přesto však, vysvětluji-li bibli, musím poukázat na pravou morálku, vedoucí do nebe.

Dále jste slyšeli, že bylo řečeno předkům: 'Nedopouštěj se křivé přísahy, ale plň Pánu své přísahy'. Ale já vám pravím: Vůbec nepřísahajte! Ani při nebi, poněvadž je trůnem Božím, ani při zemi, poněvadž je jeho podnoží, ani při Jeruzalému, poněvadž je městem velikého krále. Ani nepřísahej při své hlavě, poněvadž nemůžeš ani jediný vlas učiniti bílým nebo černým. Ale vaše řeč buď: Ano – ne! Co jest nad to, pochází od zlého.

5, 33-37

Ježíš radí nepřísahat z toho dobrého důvodu, aby byl ten, kdo má přísahat, uchráněn vnitřních hnutí a sebezpytu. Přísahající člověk je postihován reakcemi, které ničí jeho pokoru, i když je bez viny. Musí dostačít obyčejná obhajoba, jakou mnohdy skutečně používá člověk, který je opravdu ctný a který si je vědom vysoké ceny vlastní důstojnosti a správnosti. Jenom lhář a mluvka, člověk bez charakteru a otrok vnějšího života vám bude přísahat kdykoli a na cokoli.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Oko za oko, zub za zub.' Ale já vám pravím: Neodpírejte zlému, nýbrž, udeří-li tě někdo na pravou tvář, nastav mu i druhou...

5, 38-39

To říká Ježíš těm, kdo usilují o dosažení nejvyššího mystického cíle. Světský Ježíšův následovník může odporovat zlu, ačkoli ani jemu není dovoleno odporováním někoho zranit.

A chce-li se kdo s tebou soudit a vzít ti košili, nech mu i plášť...

5, 40

Ježíšův následovník musí mít sílu k bezbrannosti, ať již to je světský následovník, nebo kněz či mnich. Je to cvičení ve vzdávání se různých osobních hodnot, jehož výsledek, pocit nespoutanosti (svobody) a neúčastenství při boji o osobní vyniknutí a úspěch, musí být prožit, aby byly pochopeny a poznány kvality duchovna. Kromě toho získá člověk sílu vzdorovat pokušením, jejichž účelem je svést jej s cesty duchovního vývoje.

... a nutí-li tě kdo na jednu míli, jdi s ním dvě.

5, 41

Obecní lidé jsou v mnohém ohledu vůdci žáka duchovního vývoje. Jimi se často projevuje Nejvyšší vůle, aby mu dala pokyny, jak žít a jakým směrem se ubírat. Ovšem jen tehdy, když jeho snaha je správná. Pak ho tito lidé nutí, aby se ubíral cestami nebo do okolností nebo míst, kde se mu projeví pravý smysl toho kterého dění. Tento smysl by mu mohl uniknout, kdyby, poslušen vlastního sebevědomí, snažil se určovat své cesty životem osobními (lidskými) rozhodnutími. Je však též žádoucí, aby odolal pokušení eventuálního zalíbení ve způsobu života, do něhož byl přiveden jinými lidmi a jen pozoroval dění a okolnosti, jsa chladného srdce a tupě klidné mysli. Člověk musí být vždy bdělý a vnímavý, ale musí se i ovládat.

Tomu, kdo tě prosí, dej, a neodvracej se od toho, kdo si od tebe chce vypůjčiti.

5, 42

Trpícím a pomoci se dovolávajícím bytostem pomůžeme nejvíce, když na ně přenášíme svou vnitřní pohodu nebo pocity blaha a nabízíme jim je. Tímto způsobem splníme nejlépe přikázání pomáhat, jak to žádá duchovní velebnost.

Ale já vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za své pronásledovatele.

5, 44

Milujete-li totiž jenom ty, kteří milují vás, jaká jest vaše odplata? Což nečiní totéž i celníci?

5, 46

Lidé duchovně málo vyspělí a lidé neosvícení jsou pro své sobectví schopni milovat jen ty, kdo jim jsou nějak užiteční. Ale lidé duchovně vyspělejší a osvícenější dovedou milovat i ty, kdo jsou jejich nepřáteli. Čistý a světelný jejich duch vidí v bližních Boha, a proto nedovede odsoudit nebo soudit to zlo, jež jako temný příkrov leží na duši těch, kdo jsou schopni jim ublížit.

Kdokoli dáváš almužnu, nedávej před sebou vytrubovati, jako činí pokrytci v synagogách a na ulicích, aby byli velebeni od lidí. Vpravdě pravím vám: Mají už svou odplatu!

6, 2

Kdo koná skutky ctnosti a milosrdenství se zřetelem na to, aby vzbudil pozornost ve svém okolí, získává odplatu právě v probuzeném zájmu o své konání u svých bližních. Nedočká se tedy dobré odměny, totiž aby byl zbaven Temnoty a zla, které nedovolují, aby vyvstaly pocity radosti a volnosti. Neboť odměna se vždy dostaví ze sféry, na niž byl brán zřetel při konání. Proto konajíc skutky milosrdenství, musíme si všimnout jenom skutků a neobracet pozornost k světu tvarů. Je však dovoleno nabízet vykonávané skutky Bohu nebo Prozřetelnosti nebo jinak jmenovanému nejvyššímu duchovnímu ideálu jako oběť nebo jako projev činné snahy v oddávání se mu. Pak lze doufat v pravou odměnu, která vychází z vyšších duchovních center.

Když vy se modlíte, netlachejte jako pohané; ti totiž myslí, že budou vyslyšeni pro svou mnohmluvnost. Nebudte jim podobni! Vždyť váš Otec ví, čeho potřebujete, dříve než ho prosíte.

6, 7-8

Jóga lásky (bhaktijóga) a mantrajóga učí, že nejúčinnější modlitbou je pevná víra v dobro a v to, že bude odstraněna fyzická a duševní bída mocí Nejsvětějšího světla. Není třeba vypočítávat vlastní nedostatky a modlit se za nabytí věcí, po nichž toužíme a jichž si žádáme. Dostačí víra v to, že milostí Nejsvětějšího nebo milostí Nejvyššího světla moci obdržíme všechno, co potřebujeme a co nám je prospěšné. Nedomnívejme se však, že prospěšné a dobré obdržíme velmi brzy potom, co jsme se začali soustavně modlit. Modlitba odstraňuje předpoklady pro příchod zla. Jakmile jsou tyto předpoklady odstraněny silou Světla moci víry na nás strženou nebo námi vstřebanou, můžeme postupně v našem osudu zaznamenávat obrat k lepšímu. Úspěch však často přichází až za několik let, zejména je-li osudové zlo v našem životě hluboce zakořeněné.

Neodpustíte-li však lidem, neodpustí ani vám Otec vašich poklesků.

6, 15

Jakou mírou měříte, takovou vám bude měřeno. Věční soudci poklesků jiných lidí dožijí se přísného soudu vlastního svědomí, které je totožné s Bohem-Otcem – soudcem, o němž mluví Ježíš. Jejich poklesky se budou obrážeti v jejich nitru, citlivém na poklesky, jako v zrcadle. Tím se stanou zlovolnými skřítky, kteří budou vykonávat soud nad jejich proviněními, a to právě při odchodu z tohoto světa (ve smrti), nebo v době smrtelné nemoci, kdy je člověk nejvíc otřesen, a proto nejspíše přístupný vnímání přeludů rozjitřené obrazovnosti. To všechno jenom proto, že soudci mravních poklesků jiných lidí viděli nebo chtěli vidět zlo, které tito lidé pášou, zveličené. Následkem toho vidí zveličené i své poklesky a dožívají se tak přísného odsouzení svým svědomím. Vlastní svědomí je nepodplatitelný boží soudce.

Neboť, kde jest tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.

6, 21

Jestliže zájem člověka poutají jen smyslové předměty, dokazuje se samo sebou, že je miluje. Ze spojování se smyslovými předměty světa tvarů plyne hluboké zatemnění v poznávání duchovna i zmatení pojmů, z něhož vzniká veliké zlo ve světě a ve společenském životě. A jelikož musíme konstatovat, že většina lidí lpí jen na smyslových předmětech, můžeme právem a bez pochybností soudit, že není – a v dohledné době nebude – uhodnut nebo poznán smysl náboženského života. Nynější náboženské cítění proto nepovede k pocitu vnitřní svobody, ale jen ke zcela neužitečnému pozměňování zevní morálky a zevního chování.

Nikdo nemůže sloužiti dvěma pánům; neboť buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati, nebo jednomu dá přednost a druhým pohrdne. Nemůžeme sloužit Bohu a mamonu.

6, 24

Zajímáte-li se intenzívně o duchovní život, aniž si zčásti udržíte zájem o život hmotný, ztratíte smysl a instinkt pro věci hmotné. A zase naopak: zajímáte-li se jen o hmotné věci, aniž jste si vědomi vztahu hmotného života k životu duchovnímu, úplně ztratíte zdravé instinkty člověka, o němž říkáme, že je spojen s přírodou. Na to bere jóga zřetel a řeší tuto situaci zvláštním způsobem. Učí, jak má člověk „sebrat“ energii, nahromaděnou v celém těle, a jak ji „vést“ do srdce a nad ně při plném uvědomování si těla a vyhraněného já; pak je možno hájit svůj tělesný život alespoň krátkou dobu.

„Sebrání“ a „vedení“ energie je cvičení, které se jmenuje pratjáhára. Cvičí se takto: pozornost se upne na činného světelného Ducha, resp. vibrující světlo, sídlící v celém těle ve tvaru síly. Když si uvědomíme tuto sílu jako náplň těla

nejméně od chodidel do středu prsou, máme cvičit uvědomování se ve středu prsou jako v prostoru vesmírového duchovního Já.

Toto cvičení způsobí, že tělo bude přesyceno vyšší silou. Je-li člověk přesycen čistou silou kosmického Ducha, může se krátkou dobu zabývat hmotnými záležitostmi bez nebezpečí, že duchovně upadne. Bhaktijóginové, jimiž byli téměř všichni Ježíšovi stoupenci, nejsou však s to vykonat toto cvičení. Proto se přidržují prostého soustředění myslí do sebe, spojeného s vírou v dobrý průběh osudu.

Je však ještě jiná možnost. Kdo pociťuje a je si vědom, že je v nejužším spojení s Duchem božím (Absolutnem), nemusí se vůbec zabývat otázkami zachování své vnější existence, neboť materiální složky jeho bytosti se samy o sobě budou starat o zachování existence jeho těla a vnějšího Já. Duch a vyhraněné (dočasné) já nejsou na sobě tolik závislé; každý z nich přebývá ve své sféře a roste v ní k svému konečnému cíli a určení.

Je-li však váš zájem upjat na nejduchovnější, zcela nehmotné Já bez zřetele na momenty smyslových počitků, můžete správně předpokládat, že nižší (osobní) já, jež žije ve sféře utrpení, zatemnělosti a zla, zemře, jak se má správně stát. Proto praví Ježíš dále, přihlížeje k svým posluchačům, kteří jsou bhaktijógini:

Proto vám pravím: Nestarejte se o svůj život, co budete jísti, ani o své tělo, co budete oblékati. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv?

6, 25

Pohledte na ptáky pod nebem: nesejí a nežnou ani nesklízejí do stodol a váš nebeský Otec je živí. Což nejste vy mnohem cennější než oni?

6, 26

Účelem vyjádření v těchto dvou citovaných verších je, aby ti, kdo ve volnosti a bezstarostnosti žijí svůj život zcela spokojeně – jsou spokojeni s tím, že se najedí a mají tělo ochráněno před zimou oděvem – přijali něco z pocitu absolutní volnosti. Tento účinek vyvolává víra a vnitřní jistota, že může-li některý tvor nebo člověk žít v trvalém pocitu volnosti, může tak žít každý jiný.

Usilujte především o jeho (nebeského Otce) království a spravedlnost a toto vše vám bude přidáno.

6, 33

Ježíš tím potvrzuje učení jógy, která praví, že zaměření pozornosti na univerzální Já v člověku a trvalé udržování spojení s ním (ve stavu jasného

uvědomování) dovoluje odložit zájem o vnější existenci bez nebezpečí, že bude člověk postižen neblahými osudovými následky – ztrátami a utrpením.

Nebudte tedy starostlivi o zítřek; neboť zítřek bude mít své vlastní starosti. Každý den má dost svého trápení!

6, 34

Starostmi o osud v následujících dnech zabíjí člověk v sobě nejsvětější kosmické Já, jež je v něm vždy obsaženo. Je-li tak slabý, že není schopen víry v neměnitelný, pro něho však dobrý chod osudu příštích dnů, pak alespoň ať se o osudy příštích dnů vůbec nezajímá. Nechť se nechá poučit obecnými životními zkušenostmi, že shodou okolností, na něž neměl bezprostřední vliv, měla snaha realizovat některé plány naprostý nezdar. Když se tím nechá poučit a uvědomí si to, velmi snadno zaujme žádoucí duševní postoj k životu. Je to postoj, podepřený poznáním, že dnešními opatřeními nelze změnit osudy příštích dnů. Ty jsou totiž řízeny jinak než osobním názorem o správném a hodnotném stavu osudu.

Kdo se domnívá, že toto učení duševně oslabuje a je proto pochybné, nechť bedlivě pozoruje způsob života a počínání jiných lidí. Bude moci zjistit, že často dva lidé přibližně stejných duševních kvalit, kteří se snaží o stejný výsledek se stejným úsilím, dospívají k rozdílným výsledkům. Jednomu z nich téměř vždy tzv. šťastná náhoda přihrává do rukou víc šťastných okolností. To poučuje nezaujatého pozorovatele, že snahy o zlepšení vlastního osudu mají více či méně negativní význam. Když to pochopí, není dalek správného směru cesty života, totiž soustředování pozornosti na světelného Ducha v sobě. To je jednání, kterým dospěje k rozvinutí jasnocitu. Jím a jeho činností mu vyvstává možnost vyhnout se mnohdy škodlivému zlu.

Jak pak vidíš mrvu v oku svého bratra, ale v svém vlastním oku nepozoruješ kládu? Anebo jak můžeš říkati svému bratrovi: „Dovol, vyjmu ti mrvu z oka!“ a zatím máš kládu v svém vlastním oku? Pokrytče, vyjmi napřed z vlastního oka kládu, a teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout z oka svému bratrovi mrvu.

7, 3-5

Kdo je duchovně vyspělejší a je schopen dívat se na sebe zcela nezaujatě, poznává, že jenom zlý člověk může v jiných vidět zlo. Správně soudící duchovně pracující člověk vidí, že ani sám není prost chyb a že proto nemá právo vidět zlo v jiných lidech. Jedná-li tak, je božími zákony považován za světelnou bytost, jíž je nutno svěřiti úřad nositele Světla.

*Co je svaté, nedávejte psům a neházejte perel před svině, sic je pošlapou,
obrábí se proti vám a roztrhají vás.*

7 6

Když v sobě budíte ducha Světla a nutíte jej k růstu (jako energii), nesmíte toto Světlo nabízet lidem hmotářsky žijícím až do svého úplného duchovního uzrání. To jsou totiž lidé, jež duchovní Zákon kvalifikuje jako spojence a nástroje ďábla. Oni to pak potvrzují tím, že když jsou upozorněni na ducha Světla jeho nositelem, počnou ho pronásledovat mnohdy s takovou úskočností, že stoupenec Světla ztratí duševní rovnováhu a upadne do Temnoty.

Pak se nositel Světla na čas od Světla odvrátí a začne žít pod vlivem ďábla, to je moci Temna, nepoznání, zla a zevní bytosti.

Proto duchovně žijící a Světlu se klanící a oddávající člověče, dokud nenabudeš síly k dobrému snášení útoků temných sil na Světlo, jež jsi v sobě našel, žij svůj duchovní život v sobě a pro sebe. Nevyzrazuj Světlo ani neupozorňuj na zákon života, který vede ke spáse, abys byl uchráněn škod, pocházejících z přerušení spojení se Světlem.

*Všecko, co byste chtěli, aby vám lidé činili, tak i vy činite jim, neboť
to jest obsah zákona a proroků.*

7 12

Nejvyšší moc, která se uplatňuje v našem osudu, je karma, to je zákon o zpětném působení činů. Konáním dobra, jímž jóga míní prokazování dobra činy, přáním i stavem nálady, vyvoláme příznivé zpětné působení, jež nakonec zažehne svaté zanícení našeho ducha v pocitech radosti a volnosti. To je hodnotný výsledek, který je dostatečnou odměnou za námahu spojenou s ovládním mysli; jeho dosah je časný i věčný.

*Vejděte těsnou branou; neboť široká a prostranná jest cesta vedoucí
k záhubě, a mnozí krácejí po ní.*

7 13

Za těsnou bránu se považuje způsob života podle náboženských příkázání pravé a hodnotné náboženské nauky. Je to nejkratší cesta ke sjednocení osobního já se Světlem (jakožto božím Já v člověku). Za postranní širokou bránu se považuje způsob života a jednání, řízené podněty osobního, pudového já, které se chápe jen věci hmotných a smyslových. Je to cesta nebo způsob života, které se opravdu nevzdalují ztotožňování s ďáblem, nebo lépe probouzení sklonů k nesmyslným bojům a zatemnělé ukrutnosti. Následky toho jsou pak duševní i fyzická utrpení, pronásledování a strach ze zla.

Střežte se lživých proroků, kteří k vám přicházejí v ovčím rouše, ale uvnitř jsou draví vlci.

7, 151

Za falešné proroky můžeme pokládat ty, kdo vysvětlováním pouček náboženské nauky neuvádějí jiné lidi na cestu spásného duchovního života. Zdůrazňují např. víru v Boha, který sídlí v nebesích, ale není přítomen v člověku jako vyšší světelná podstata, která vysvobozuje z pout Temnoty, budí moudrost a buduje duchovní tělo. Proč? Kdo učí, že Bůh a člověk není v podstatě touž bytostí, nýbrž dvě existence sobě naprosto vzdálené, vlastně tvrdí, že jsme v podstatě temné stvoření, blízké ďáblům. Každé učení o spásném (duchovním) životě, které hlásá takový názor, je zvrácené. Tak dokonale zvrácené, že se mluví o Bohu a myslí se tím vlastně ďábel, nebo o spásném dobru a myslí se tím zlo.

Proto: poznáte je po jejich ovoci.

7, 20

Zvrácené duchovní učení nahrazuje morálku, podporující rozvoj a růst duchovního života, morálkou zevní, která se zaměřuje na buzení dobrého dojmu zevním jednáním. Tato morálka neposkytne ani nejslabší dojem, že bylo získáno spojení s nejvyšším duchovním ideálem našeho já, ideálem osvěcujícím. Je ještě jiné „ovoce“ zvráceného duchovního učení. Uvedl jsem však jenom toto nejzřejmější, které lidi tolik klame.

Ne každý, kdo mi říká: 'Pane! Pane!', vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého nebeského Otce.

7, 21

Zmatení pojmů, vyjádřené povrchním uznáním spásného duchovního života, je podmíněno chápáním náboženství jako zevních úkonů, jimiž si chce člověk naklonit Boha. Domnívá se totiž, že je to tak předepsáno samým Bohem. Ale Ježíš varuje před náboženstvím takto chápaným. Zdůrazňuje, aby každý plnil vůli Otce nebeského, to je žil podle zákona a nikoli se jen modlil a ujišťoval nás slovy, že ctí Boha. To je totiž způsob, při němž zůstává srdce chladné a prázdné; jen mozek mumlá, že uznává jsoucnost Boha.

Mnozí mi řeknou v onen den soudu: Pane, což jsme neprorokovali tvým jménem? A nečinili jsme mnoho mocných činů tvým jménem? Tehdy však jim prohlásím: Nikdy jsem vás neznal! Odejděte ode mne, pachatelé nepravosti!

7, 22-23

O kom zde mluví Ježíš? O těch, kdo jsou zaníceni pro náboženství jenom zevně a kdo, dovolávající se Boha nebo svatého Ducha, konají divy náboženských mudrců a opírají se přitom o svět džinů či jiných fantomů nebo duchů fenomenálního světa, s nimiž jsou ve spojení. Obecněji jde o ty, kdo holdují smyslnostem, přitom konají církevní obřady a domnívají se, že jsou důležitým pojítkem mezi věřícími (uctívajícími) lidmi a Bohem. Jejich chladné srdce a zvrácené cítění je odcizuje Bohu. V rozhodujících okamžicích pak – totiž v době tzv. posledního soudu – nevystoupí sympatie mezi nejvyšším světlem kosmického Ducha a jimi ani přichylnost k Nejsvětějšímu, protože nepoznali jeho povahu. Budou proto musit duchovně sestoupit do Temnoty a narodit se tam jako bytosti podléhající utrpení.

Jsme tedy těmito verši nabádáni k tomu, aby naše skutky milosrdenství a pomoci byly konány v duchovním sjednocení s duchem Světla. Potom vyvstane sympatie a příbuzenský poměr mezi námi a Světlem. Výsledek toho bude, že se narodíme ve Světle, anebo ve stavu bytosti, prožívající blaženost.

Pravím vám: Přijdou mnozí od východu a od západu a usednou k stolu s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském; ale synové království budou zavrženi ven do temnoty; tam bude pláč a skřípění zubů.

8, 11-12

Ve světle duchovního osvětlení můžeme konstatovat, že do nebeského království vstupují mnohdy spíš lidé, kteří jsou na obecné mravní úrovni, žijí-li ovšem spravedlivě a budí v sobě nejsvětějšího Ducha pravou vírou. Na druhé straně můžeme konstatovat, že lidé, probouzející tohoto Ducha pouze silou mystických znalostí, kráčejí po svahu do Temnot. To proto, že spravedlivý obecně žijící člověk nezná procesy znovuzrozdování, a proto, i když mluví o svatém Duchu, nevyzrazuje jej. Tím zachovává tajemství, jež má tajemstvím zůstat. Oproti tomu člověk, který v sobě budí k životu ducha Světla, často něco prozradí z vnitřního prožívání, unesen svými poznatky. Tím vyvolává reakci, která ho svrhne ze Světla do Temnoty.

Abychom se tudíž uchránili tak zlého osudu – sestupu ze Světla do Temnot – nemluvme o Světle s lidmi, kteří jsou v moci Temnoty. Mluvme s nimi jen smířlivě o věcech vezdejšího světa, ale svítícího Ducha se nedotýkejme. Tak se uchráníme – jakožto lidé, kteří v sobě budí k životu Ducha Světla – trestu, o němž se mluví ve dvanáctém verši.

Přišel jeden zákoník a řekl mu: „Mistře, budu tě následovati, kamkoli půjdeš.“ Ježíš mu odpověděl: „Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá kam položit hlavu.“

8, 19-20